

Posudek bakalářské práce

Štěpán Drtina: *Prosopografická analýza kutnohorských měšťanských elit na přelomu pozdního středověku a raného novověku v souvislosti s dolováním stříbrné rudy*

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Historie – společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

Student učitelského oboru Štěpán Drtina volil ke zpracování svého kvalifikačního spisu tématiku ze dvou možných oblastí, k nimž tíhl jeho zájem. Jeho konečné rozhodnutí odklonit se od problematiky 20. století a zabývat se dobou středověku spojenou s městem, k němuž jej váže znalost reálií i citový vztah, bylo výsledkem pečlivého zvažování a konzultací ve Státním okresním archivu v Kutné Hoře. Slouží k autorově cti, že se nezalekl složité práce z doby vzdálené časem i reáliemi, ani nesnáží, které před badatele sliboval klást nelehký archivní výzkum. Štěpán Drtina pracoval na svém textu souvisle, přes vysokou míru samostatnosti byl v pravidelném kontaktu s vedoucím práce i druhým neformálním konzultantem, archivářem a historikem Mgr. Viktorem Pohankou. S narůstajícím objemem prostudovaného materiálu a zjištěných faktů znovu a znovu promýšlel pojetí práce a zorný úhel pohledu na své případové studie, které jsou jejím jádrem, zdravě pochyboval o nastíněných možnostech a bral do úvahy klady i zápory přístupů, jež se nabízely.

Výsledný text je obsahově dělen na rozsáhlé expozé věnované teorii, literatuře a obecným poznatkům o městech a měšťanstvu a na vlastní výsledky primárního výzkumu, jímž jsou tři biogramy prominentních měšťanů Kutné Hory. Otázkou, jež v této souvislosti vyvstává, je, zda první část není nadměrně rozsáhlá, zda by nesnesla např. větší zkratku u obecností a naopak podrobnější vhléd u otázek specificky kutnohorských. Tato kompilační introdukce vlastní autorovy výpovědi je totiž poněkud zdloouvavá, byť soudržná a proporčně vyvážená. Je však důležité si připomenout, že pro studenta v pregraduální fázi není vůbec snadné vyrovnat se s otázkami zasahujícími několik století a řadu aspektů problematiky dějin měst. Autor totiž nezůstává pouze u otázek politických, správních, nýbrž upozorňuje i na oblasti „měkkých“ dějin, jako je problematika sebe prezentace měšťana aj. Uvědomování si těchto dimenzí je jednoznačně plusem díla.

Smysl tohoto relativně širokého úvodu, který může vzbuzovat jisté otazníky o své nezbytnosti, vynikne v navazujících pasážích o třech osobnostech pozdně středověkého horního města. Úzký úhel pohledu a řada bílých míst v jejich osobních historiích, jež padají na vrub absenci pramenů, totiž volají po teoretické rekonstrukci a hypotetické interpolaci, a to právě na základě obecných poznatků i reálií kutnohorského světa sledované doby, jak je autor představil či naznačil v úvodních pasážích.

Soudím, že právě tímto široce koncipovaným rámcem Štěpán Drtina přesvědčil o znalosti relevantní literatury a vybraných otázek, které výzkum v urbánní historii provázejí. Text se správně zabývá i kritikou využitých pramenů, snad zde však mohl autor více vyzdvihnout také limity pramene, které svým obsahovým zaměřením pomíjejí oblasti, které lze do následných biogramů historických osobností zahrnout pouze úvahově na základě paralel.

Jádrem práce jsou pak rekonstruované kariéry tří elitních měšťanů, a to Prokopa Aldera z Lošan, Ambrože z Hrádku a Jana Charváta z Ostrova (s. 36-54). Autor zde předkládá původní zjištění na základě archivního výzkumu, čímž jednoznačně obohacuje dosavadní poznání. Jím předložené biogramy působí vnitřně soudržným dojmem a šťastně nabízejí tři rozličné modely podnikatelských kariér měšťana Kutné Hory. Štěpán Drtina současně přiměřeně a věrohodně předkládaná zjištění

komentuje, text neponechává v rovině kumulace vytěžených faktů. Pochopitelně se nabízí otázka, jaký byl jeho klíč k výběru právě těchto tří osobností, což podotýkám, ačkoliv je mně samému jako vedoucímu práce důvod známý a autor sám jej uvádí na s. 9.

Text na několika místech trpí vadnou interpunkcí, kolísáním pádů ve větě a bohužel do něj pronikly kromě překlepů i zjevné pravopisné chyby.

Celkově na práci vyzdvihuji skutečnost, že má nápad a myšlenku, vychází z primárního výzkumu a není pouhým sumářem faktů. Autor současně zůstal interpretačně ukázněným, jak odpovídá jeho dosavadním zkušenostem.

S ohledem na uvedené doporučuji práci k obhajobě a v případě jejího uspokojivého průběhu ji navrhuji hodnotit stupněm:

PhDr. Ondřej Tikovský, Ph.D.

Hradec Králové, 4. června 2017